

РЕШЕНИЕ

№ 55

гр. Сливен, 21.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СЛИВЕН, ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Надежда Н. Янакиева

Членове: Мартин Цв. Сандулов
Стефка Т. Михайлова Маринова

при участието на секретаря Ивайла Т. Куманова Георгиева
като разгледа докладваното от Мартин Цв. Сандулов Въззивно гражданско дело № 20242200500032 по описа за 2024 година

Производството е въззивно и се движи по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Предмет на въззивното производство е Решение №735/09.10.2023г., постановено по гр.д.5298/2022г. на Районен съд Сливен, с което е признато за установено на основание чл. 422 ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 415 ал. 1, т.1 от ГПК, във вр. чл. 124 ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 430, ал.1 от ТЗ, че А. П. К., ЕГН ***** от ** дължи на Първа Инвестиционна Банка АД, със седалище и адрес на управление **, ЕИК ***** сумата от 8563.09лв, представляваща просрочена главница за периода от 25.04.2017г. до 25.03.2022г. по договор за банков кредит от 25.03.2013г. ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаването на заявлението за издаване на заповед за изпълнение - 13.04.2022 г. до окончателното изплащане на главницата, като е отхвърлен предявения иск за разликата от уважената част до пълния претендиран размер от 11011.50лв , като неоснователен -погасен по давност.

Признато е за установено на основание чл. 422 ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 415 ал. 1, т.1 от ГПК, във вр. чл. 124 ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 430, ал.2 от ТЗ, че А. П. К., ЕГН ***** от ** дължи на Първа Инвестиционна Банка АД, със седалище и адрес на управление **, ЕИК ***** сумата от 758.19 за периода от 25.04.2019г. до 12.03.2020г. , като е отхвърлен предявения иск за разликата от уважената част до пълния претендиран размер от 5 744.56лв и за периода 25.05.2015г. до 25.03.2019г., като неоснователен -погасен по давност.

Признато е за установено на основание чл. 422 ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 415 ал. 1, т.2 от ГПК,

във вр. чл. 124 ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 430, ал.2 от ТЗ, че А. П. К., ЕГН ***** от ** дължи на Първа Инвестиционна Банка АД, със седалище и адрес на управление **, ЕИК ***** сумата от 1421.49лв за периода 25.04.2019г. до 12.03.2020г. , като е отхвърлен предявения иск за разликата от уважената част до пълния претендиран размер от 3868.39 и за периода 25.09.2014г. до 25.03.2019 г., като неоснователен -погасен по давност.

Признато е за установено на основание чл. 422 ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 415 ал. 1, т.2 от ГПК, във вр. чл. 124 ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 430, ал.2 от ТЗ, че А. П. К., ЕГН ***** от ** дължи на Първа Инвестиционна Банка АД, със седалище и адрес на управление **, ЕИК ***** договорна лихва в размер на 623.50лв за периода 14.05.2020г. до 25.03.2023г.

Признато е за установено на основание чл. 422 ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 415 ал. 1, т.2 от ГПК, във вр. чл. 124 ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 430, ал.2 от ТЗ, че А. П. К., ЕГН ***** от ** дължи на Първа Инвестиционна Банка АД, със седалище и адрес на управление **, ЕИК ***** договорна лихва в размер на 623.50лв за периода 14.05.2020г. до 25.03.2023г.

Признато е за установено на основание чл. 422 ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 415 ал. 1, т.2 от ГПК, във вр. чл. 124 ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 430, ал.2 от ТЗ, че А. П. К., ЕГН ***** от ** дължи на Първа Инвестиционна Банка АД, със седалище и адрес на управление **, ЕИК ***** наказателна лихва в размер на 4 308.31лв за периода 14.05.2020г. до 12.04.2022г.

Признато е за установено, че А. П. К., ЕГН ***** от ** дължи на Първа Инвестиционна Банка АД, със седалище и адрес на управление **, ЕИК ***** сумата от 349.91лв , представляваща направени по заповедното производство разноски, като е отхвърлена претенцията за разликата от уважената част до пълния претендиран размер от 566.67лв, като неоснователен.

Осъдени са страните за разноски съразмерно на уважената и отхвърлена част от исковете.

С решение № 956/14.12.2023г. е допусната на основание чл.247,ал.3 от ГПК поправка на очевидна фактическа грешка, направена в решение №735 от 9.01.2023г. по гр.д.

№5298/2023г. на СлРС на страница седма, ред първи и втори отдолу нагоре **вместо** „договорна лихва в размер на 623.50лв за периода 14.05.2020г. до 25.03.2023г.

“ **да се чете** „договорена лихва за периода 13.03.2020г. -13.05.2020г. в размер на 277.06лв,“

С решение № 957/14.12.2023г. е допусната на основание чл.247,ал.3 от ГПК поправка на очевидна фактическа грешка, направена в решение №735 от 9.10.2023г. по гр.д.

№5298/2023г. на СлРС на страница седма, ред първи и втори отдолу нагоре **вместо** „договорна лихва в размер на 623.50лв за периода 14.05.2020г. до 25.03.2023г.

“ **да се чете** „договорена лихва за периода 13.03.2020г. -13.05.2020г. в размер на 277.06лв,“

Първата въззивна жалба е подадена от ищеца, чрез представител по пълномощие, и с нея решението се обжалва в частта, с която искът за главница се отхвърля частично за сумата над 8 563,09 лева до претендирания размер от 11011,50 лева като неоснователен - погасен по давност и в частта,с която искът за договорна лихва се отхвърля частично за сумата над 758,19 лева до претендирания размер от 5 744,56 лева като неоснователен - погасен по

давност. Поддържа се, че с постановяване на Тълкувателно решение № 5 от 21.01.2022 г. по т. д. № 5/2019 г. на ОСГТК на ВКС противоречивата съдебна практика по въпроса за началото на срока на погасителната давност следва да се счита за преодоляна (решение № 50173/13.10.2022г. по гр. д. № 4674/2021г. по описа на III - то г.о на ВКС). С решаващите мотиви на посоченото тълкувателно решение е прието, че разсрочването на плащането на задължението на погасителни вноски не прави задължението сбор от периодично дължими плащания, а продължава да бъде само едно, поради което падежът му също следва да бъде един - крайният срок за погасяване на кредита(краен падеж) или преди изтичането му в хипотезата на обявена предсрочна изискуемост. Поради липса на самостоятелно (извън това на главното задължение) основание за плащане на отделните вноски, техният уговорен падеж е ирелевантен, а началният момент, от който започва да тече давностният срок за вземания за главница и/или за договорни лихви по погасителни вноски по договор за банков кредит, за който не е обявена предсрочна изискуемост е датата на уговорения краен срок за погасяване на кредита. Тъй като с посочените разрешения по прилагане на чл.147, ал.1 ЗЗД е изяснено съдържанието на употребения в нормата термин „падеж“ (на главното задължение), той не би могъл да се счита употребен в различен смисъл и в друго значение в чл.114 ЗЗД относно същия вид договор. С оглед изложеното и доколкото падежът е настъпил на 25.03.2022г, а заявлението за издаване на заповед за изпълнение и изпълнителен лист прекъсващо срока на погасителната давност е подадено на 13.04.2022г следва да се приеме, че не е изтекла нито общата петгодишна давност по чл.110 ЗЗД, нито специалната тригодишна давност по чл.111, б.„в“ ЗЗД. Искането да бъде отменено в обжалваните части и да се постанови ново, с което да бъдат уважени претенциите.

В законовия срок е постъпил писмен отговор на тази въззивна жалба. Твърди се, че първоинстанционното решение в оспорената си част е постановено при правилно приложение на материалния закон и логическите правила. Това е така, защото съгласно чл.114, ал.1 ЗЗД давността тече от момента, в който вземането е изискуемо, т.е от момента на изискуемостта на съответната вноски. В случая задължението, поето от кредитополучателя е да внася анюитетни вноски за погасяване на сумата по договора за кредит на определени дати, но това не прави тези вноски периодични, като съгласно трайната съдебна практика, тези плащания представляват разсрочено издължаване на договорената по кредита сума, поради което задълженията за главницата по договора за кредит се погасяват с изтичането на общата петгодишна давност. Съгласно трайната практика на ВКС началният момент, от който започва да тече давностният срок за вземания за главница по погасителни вноски по договор за банков кредит е моментът на изискуемостта на съответната вноски - така решение № 45/17.06.2020 г. по т.д. № 237/2019 г. на II т.о., решение № 63/1.06.2022 г. по т.д. № 2140/2018 г. на I т.о. Когато вземането на банката по кредита е разсрочено на отделни погасителни вноски, изискуемостта на съответната част от главницата настъпва в различни моменти по силата на постигнатото от страните съгласие, което има силата на закон между тях. За съответната част от главницата изискуемостта настъпва с изтичането на срока за плащането ѝ, от който момент за тази част кредиторът може да търси изпълнение, вкл. и по съдебен т.е. принудителен ред, поради

което бездействието му се санкционира с течение на давностния срок по отношение на тази част от вземането по кредита. Да се приеме противното, означава да не се зачете волята на страните по договора относно различната изискуемост на частите от главницата по всяка от дължимите вноски и свързаното с нея течение на давността. В случая не става въпрос за предложено частично изпълнение от страна на длъжника без съгласието на кредитора, а за разсрочено изпълнение на главницата по кредита, за което страните са постигнали съгласие още при сключването му или с допълнително споразумение. В обобщение се иска да се потвърди решението в обжалваната част.

Втората въззивна жалба е подадена от ответницата, чрез представител по пълномощие, и с нея решението е обжалвано в осъдителната за нея част. Твърди, че в случая следва да се приеме фактът, че погасителната давност е приложима за цялото вземане и следва да се приеме, че тече от датата, на която въззивницата е изпаднала в забава, а именно - 01.03.2015г. (приблизително 150 дни след датата на последното извършено плащане - 25.09.2014г. с оглед текста на т.30 раздел II от договора за кредит). Въз основа на даденото тълкуване в задължителната практика на ВКС относно целите на института на погасителната давност, и предвид обстоятелството, че погасителната давност е свързана с бездействие на кредитора - неупражняване на негово субективно право, за което същият може да търси изпълнение, то считаме, че на основание чл.114 ЗЗД, началният момент на течението на давностния срок винаги е свързан с изискуемостта на вземането на кредитора, тъй като това е моментът, от който той може да търси изпълнение. С оглед на това, неупражняването на правото в рамките на давностния срок води до погасяване на правото на принудително изпълнение. Следва да се приеме позицията, че до стартиралото заповедно производство по реда на чл. 417 от ГПК и издадената Заповед за незабавно изпълнение по ч.гр.д. № 1477/2022 по описа на РС Сливен е налице бездействие от страна на банката-кредитор, което следва да бъде санкционирано чрез прилагането на института на погасителната давност в полза на въззивницата и то считано от най- ранният момент, в който същата е изпаднала в забава, а именно от 01.03.2015г., т.е. към датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение е настъпила 5- годишната давност за цялото главно задължение, респ. 3-годишната за двата вида лихви и неустойката. Първоинстанционният съд не е изложил мотиви относно твърдението за неправомерност на клаузата за лихвения процент в аспекта на неговото формиране. Посочената формула от вещото лице показва, че във формулата за изчисляване са заложили 360 дни, а не 365 дни, колкото е календарната година. Това, макар и минимална да е разликата, води до неправомерно на потребителя още повече, че тази формула не е изначално и конкретно посочена в индивидуалния й договор. След представянето на Общите условия, тази формула се вижда, че фигурира, но няма данни въззивницата да се е запознавала с тях, тъй като представените не съдържат нейния подпис. В обобщение се иска да се отмени решението в обжалваните части и да се постанови ново, с което да се отхвърлят претенциите.

В с.з за първият въззивник не се явява представител. Постъпило е писмено становище от представител по пълномощие, с което се поддържа подадената жалба и се оспорва подадената жалба от насрещната страна. В писмена защита се излагат съображения.

За втората въззивница се явява представител по пълномощие, който оспорва основателността на подадената от насрещната страна жалба и моли да се уважи подадената от тях въззивна жалба.

Въззивният съд намира въззивните жалби за допустими, отговарящи на изискванията на чл. 260 и чл. 261 от ГПК, същите са подадени в срок, от процесуално легитимиран субект, имащ интерес от обжалването, чрез постановилия атакувания акт съд.

При извършване на служебна проверка по реда на чл. 269 от ГПК настоящата инстанция констатира, че обжалваното съдебно решение е валидно, и с оглед обхвата на обжалването – и допустимо.

При извършване на въззивния контрол за законосъобразност и правилност върху първоинстанционното решение, в рамките, поставени от въззивната жалба, настоящата инстанция, след преценка на събраните пред РС доказателства и тези пред настоящата инстанция, намира, че обжалваното решение е правилно, поради което следва да бъде потвърдено.

Този състав счита, че формираната от първоинстанционния съд фактическа обстановка, така както е изложена в мотивите на решението, е пълна, правилна и кореспондираща с доказателствения материал, и с оглед разпоредбата на чл. 272 от ГПК, **ПРЕПРАЩА** своята към нея.

Пресечната точка на спора е *при уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, откога тече, съгласно чл. 114 ЗЗД, давностният срок за главницата и/или за възнаградителните лихви – от датата на падежа за всяка вноска или от настъпване на изискуемостта на целия дълг.*

Вярно е, че е налице противоречива практика на ВКС по този въпрос, но настоящият състав споделя становището на районния съд.

В настоящия случай заявителя е преценил да заведе заповедно производство след изтичането на срока по договора за банков кредит. Съдът е приел възражението, направено в отговора за изтекла погасителна давност за главницата за основателно за сумата от 2448.41лв, представляваща непогасена главница за периода от 25.09.2014г. до 27.03.2017г. От изискуемостта на всяка погасителна вноска за главница до датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение е изтекъл 5 годишния давностен срок. Съгласно разпоредбата на чл.110 от ЗЗД с изтичането на пет годишен давностен срок се погасяват всички вземания, за които законът не предвижда друг срок. От момента на настъпването на изискуемостта на всяка от вноските за периода от 25.09.2014г. до 27.03.2017г. до момента на подаването на заявлението е изтекла пет годишната давност. Едва с подаването на заявлението давността е прекъсната с оглед разпоредбата на чл.116 б.б. от ЗЗД и е започнала да тече нова пет годишна давност за главницата по договора за

кредит. Към момента на подаването на заявлението давността е изтекла за сумата от 2448.41лв, представляваща непогасена главница за периода от 25.09.2014г. до 27.03.2017г. С оглед изложеното предявения положителен установителен иск е уважен за сумата 8563.09лв, представляваща просрочена главница за периода от 25.04.2017г. до 25.03.2022г. по договор за банков кредит от 25.03.2013г. За погасителните вноски за главница по договора за банков кредит тече пет годишна погасителна давност от момента на настъпването на изискуемостта на главницата, а не три годишна. Макар по съществото си договора за банков кредит да е с периодично плащане, при него не може да ползва кратката три годишна давност, предвидена за лихви, неустойки и др. Така не е налице периодичен характер на плащанията по договор за кредит, поради което е приложима общата пет годишна давност спрямо главницата по погасителните вноски. Началният момент на течението на давността е свързан с изискуемостта на съответната погасителна вноска, която настъпва в различни моменти от крайния срок за погасяване на кредита по силата на постигнатото между страните съгласие. За съответната част от главницата изискуемостта настъпва с изтичането на срока за плащането ѝ, като това е моментът, от който кредиторът може да търси изпълнение (доброволно или принудително), поради което бездействието му се санкционира с течение на давностния срок по отношение на тази част от вземането. В случая не става въпрос за предложено частично изпълнение от страна на длъжника без съгласието на кредитора, а за разсрочено изпълнение на главницата по кредита, за което страните са постигнали съгласие при сключването на договора, поради което не може да се приеме, че кредиторът има право да търси изпълнение от изискуемостта на съответната част от вземането, а същевременно бездействието му да не води до течение на давностния срок за тази част.

Позоваването на Тълкувателно решение № 5 от 21.01.2022 г. по т. д. № 5/2019 г. на ОСГТК на ВКС не е относимо към настоящият спор. Негов предмет е преклузивният срок по чл. 147, ал. 1 ЗЗД, който се отнася единствено за кредитите с поръчител, а не за давността на вноските по кредит. В него Гражданската и Търговската колегии приеха, че шестмесечният срок, в който кредиторът трябва да предяви иск против длъжника, ако иска поръчителят да продължи да отговаря солидарно за задължението, започва да тече от настъпването на изискуемостта на целия дълг. В тълкувателното решение е изтъкнато, че ако се приеме, че кредиторът трябва да предявява иск за всяка вноска, на практика ще се обезсмисли поръчителството. И е посочено, че поради липса на самостоятелно – извън това на главното задължение, основание за плащане на отделните вноски, техният падеж е ирелевантен за приложението на чл. 147, ал. 1 ЗЗД. Т.е. за течението на един преклузивен срок за кредитора. В обобщение първата въззивна жалба е неоснователна.

Несподелимо е и становището поддържано във втората въззивна жалба, че погасителната давност е приложима за цялото вземане и следва да се приеме, че тече от датата, на която въззивницата е изпаднала в забава, а именно - 01.03.2015г. (приблизително 150 дни след датата на последното извършено плащане - 25.09.2014г. с оглед текста на т.30 раздел II от договора за кредит). Обявяването на кредита за предсрочно изискуем е право на кредитора,

но не е задължен да го прави. Рискът за кредитора е именно вероятността бездействието му да води до течение на давностния срок за тази част от вземането, но не и за цялото.

В обобщение и двете жалби са неоснователни.

Щом правните изводи на двете инстанции съвпадат, въззивният съд счита, че липсват отменителни основания и въззивната жалба следва да бъде оставена без уважение.

Атакуваното решение следва да бъде потвърдено. Районният съд е провел надлежно и пълно събиране на допустими и относими доказателства, въз основа на които е формирал обективни фактически констатации и правилно ги е привел към съответстващата им правна норма, като по този начин е достигнал до законосъобразни правни изводи.

Страните са претендирали разноски, но с оглед неоснователността на подадената от всяка от тях въззивна жалба, то следва да ги понесат така, както са ги направили.

Ръководен от гореизложеното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №735/09.10.2023г., постановено по гр.д.5298/2022г. на Районен съд Сливен, Решение № 956/14.12.2023г. и Решение № 957/14.12.2023г. на Районен съд Сливен.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС на РБ в едномесечен срок от връчването.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____